

Η διδασκαλία για το Γάμο και την Αξιοπρέπεια στη Χριστιανική Ηθική

[Ορθοδοξία](#) / [Βιοηθική](#)

[Νίκη Νικολάου, Θεολόγος](#)

Η μελέτη της κας Νίκης Νικολάου για τη σύνδεση της θεολογικής ανθρωπολογίας με τη Βιοηθική (προηγούμενη δημοσίευση: www.remprousia.gr/?p=83041) συνεχίζεται με την εξέταση των εννοιών του γάμου, της τεκνογονίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, από τη σκοπιά της Χριστιανικής Ηθικής.

1.10. Γάμος και τεκνογονία

Η δημιουργία της γυναίκας δικαιολογεί την τάση του άνδρα να αναζητεί και να εντοπίζει στη γυναίκα το έτερον ήμισυ, ώστε να ολοκληρωθεί[124]. Η ολοκλήρωση έρχεται με την ένωση του ζευγαριού, η οποία γίνεται με το Μυστήριο του γάμου. Πρόκειται για μια υπόσχεση ισόβιας αυτοδέσμευσης, η οποία βιώνεται ως κοινωνία αγάπης. Οι σχέσεις των συζύγων διέπονται από ίσα δικαιώματα, ευθύνες και αλληλοβοήθεια. Όταν οι σύζυγοι ζουν τη σχέση τους με τον ίδιο τρόπο που ζει η Εκκλησία τη σχέση της με τον Χριστό, τότε η ένωσή τους αποκτά σπάνια πνευματικά χαρακτηριστικά και τους χαρίζει εμπειρίες με υπερβατικό χαρακτήρα[125].

Με το γάμο είναι συνυφασμένη η εντολή του Θεού προς τους πρωτόπλαστους,

αλλά και όλα τα ζεύγη των ανθρώπων, «*αύξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε*». Η σύναψη του άνδρα και της γυναίκας εις σάρκα μία[126] οδηγεί στην τεκνοποιία. Η ένωση του άνδρα και της γυναίκας, «*εκφράζει τη θέληση του Θεού και εντάσσεται στην κοινή πορεία και αλληλοβοήθεια του ζεύγους, στην κοινή πορεία του προς τη σωτηρία και τη θέωση*»[127]. Η ανατομία και η ορμονική ισορροπία της γυναίκας, είναι προσανατολισμένα στην μητρότητα και έτσι η αναπαραγωγή καθίσταται ως η βασικότερη λειτουργία του σώματός της[128]. Η ανάγκη της πατρότητας, είναι ανάλογη της ανάγκης της μητρότητας.

Πηγή: www.boro.gr

Με την απόκτηση παιδιών, το ζεύγος γίνεται οικογένεια και οι δύο σύζυγοι αποκτούν μια οργανική σύνδεση, αφού τα παιδιά έχουν προέλθει βιολογικά από την ουσία τους. Ο καρπός της ενώσεως του άνδρα και της γυναίκας, είναι έκφραση της συμμετοχής τους στο δημιουργικό έργο του Θεού. Μια πολύ σημαντική παράμετρος στην οικογένεια, στο χώρο όπου αναπτύσσεται το παιδί, είναι να υπάρχει η παρουσία του πατέρα και της μητέρας. Όταν ένα από αυτά τα πρόσωπα απουσιάζει, τότε η οικογένεια πάσχει και αυτή η απουσία αντιμετωπίζεται ως μια δοκιμασία. Επιπλέον, οι γονείς δεν έχουν μόνο βιολογικές και οικονομικές υποχρεώσεις απέναντι στα παιδιά τους, αλλά οφείλουν να αναλαμβάνουν την πνευματική διαμόρφωση των παιδιών.

Μια ακροτελεύτια επισήμανση, είναι το γεγονός ότι δεν έχουν όλα τα ζεύγη την ευκαιρία να αποκτήσουν παιδιά. Αυτό δεν σημαίνει ότι στερούνται της θείας ευλογίας, ούτε ότι η ψυχοσωματική τους ένωση είναι εκτός της θείας χάριτος. «*Η τεκνοποιία είναι εις των επί μέρους σκοπών του γάμου*»[129]. Ακόμα ο έρωτας

δεν αποβλέπει μονάχα στην αναπαραγωγή, αλλά στην ένωση και συμπλήρωση του ανδρογύνου και ότι η τεκνογονία δια του έρωτα αποτελεί καρπό αγάπης[130].

1.11. Αξιοπρέπεια

Όταν γίνεται αναφορά στην αξιοπρέπεια του ανθρώπινου προσώπου, εννοείται ο βαθμός της ηθικής ή πνευματικής του υπεροχής, δηλαδή η ανωτερότητά του[131]. Είναι η αξία του ανθρώπου σε όλες τις φάσεις της ζωής του. Η αξιοπρέπεια ορίζεται ανθρωπολογικά, κοινωνικά και πάνω από όλα θεολογικά. Ο άνθρωπος ως κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν του Τριαδικού Θεού δημιουργήμα, έχει έμφυτη την αξιοπρέπεια. Ακόμη και μετά την πτώση η αξιοπρέπεια δεν απωλέσθηκε, γιατί ο άνθρωπος συνέχιζε να φέρει την εικόνα του Θεού. Αποτελεί ένα συστατικό της ανθρώπινης φύσης, το οποίο δεν μπορεί να αντικατασταθεί.

Επιπλέον, η αξιοπρέπεια σχετίζεται με την πορεία του ανθρώπου προς επίτευξη του καθ' ομοίωσιν. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της καλλιέργειας των αρετών και της υπέρβασης της αμαρτίας. Επίσης, σχετίζεται με την έννοια του προσώπου και του αυτεξουσίου και ορίζεται *«από τη δυνατότητα του ανθρώπου να διατηρεί ηθική αυτονομία, ώστε να μπορεί να προβαίνει σε κρίσεις και να λαμβάνει ηθικές αποφάσεις σε θέματα που τον αφορούν»*[132]. Επομένως, η αξιοπρέπεια στον Χριστιανισμό συνδέεται με τις ηθικές ή τις ανήθικες πράξεις του ανθρώπου.

Στον άνθρωπο εναπόκειται η καλλιέργεια και η ανάπτυξη της αξιοπρέπειάς του με γνώμονες την αγάπη, την πίστη και την ελπίδα. Χαρακτηριστικά του αξιοπρεπούς ανθρώπου είναι ο σεβασμός προς τον εαυτό του και τον συνάνθρωπό του, η κοινωνικότητα, η σοβαρότητα, η ειλικρίνεια και η ταπείνωση. Δεν ανταποδίδει το κακό και έχει τη δύναμη να συγχωρεί. *«Έχει στοιχειώδη, λογικά και δοκιμασμένα όρια, μέτρα και σταθμά ζωής»*[133]. Η αξιοπρέπεια ενός ανθρώπου κρίνεται και από το σεβασμό που δείχνει στην αξιοπρέπεια του συνανθρώπου του. Κατά τον Γέροντα Σωφρόνιο, η αξιοπρέπεια του ανθρώπου διασώζεται μόνο στην ικανότητα και την αντοχή του να υπομένει τον πόνο και τα παθήματα[134]. Μια ανήθικη ζωή καταστρέφει την έννοια της αξιοπρέπειας και επιφέρει μόνο αρνητικά στη ζωή του ανθρώπου. Μόνο η μετάνοια μπορεί να επαναφέρει τον άνθρωπο στο σωστό δρόμο και να τον βοηθήσει να διατηρήσει την αξιοπρέπειά του.

[Συνεχίζεται]

[124] Αναστάσιος Μαράς, *Σύγχρονα ζητήματα οικολογίας και βιοηθικής*, στο Σπυριδούλα Αθανασοπούλου-Κυπρίου κ.α, *Η Ορθοδοξία ως Πολιτισμικό Επίτευγμα και τα Προβλήματα του Σύγχρονου Ανθρώπου*, Τόμος Γ Ορθοδοξία και [Μετα-]Νεωτερικότητα

, (Πάτρα: ΕΑΠ, 2008), σ. 163

[125] Νικόλαος Χατζηνικολάου, *Ελεύθεροι από το γονιδίωμα, Προσεγγίσεις Ορθόδοξης Βιοηθικής*, ό.π., σ. 170

[126] *Γέν. 2,24*

[127] Αναστάσιος Μαράς, *Σύγχρονα ζητήματα οικολογίας και βιοηθικής*, ό.π., σ. 167

[128] Νικόλαος Χατζηνικολάου, *Βασικές θέσεις επί της ηθικής της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, στο **Επίσημα κείμενα βιοηθικής - Μεταμοσχεύσεις, ευθανασία, υποβοηθούμενη αναπαραγωγή***, (Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος Επιτροπή Βιοηθικής: Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2007), (<http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/bioethics/k0006.htm>), ημερομηνία ανάκτησης 15/05/2013

[129] Ν. Ε. Μητσόπουλου, *Επιτεύγματα της συγχρόνου γενετικής, Ηθική Θεώρησης*, (Αθήνα: χ.ε., 1990³), σ. 26

[130] Μακάριος Γρινιεζάκης, *Η κλωνοποίηση υπό το πρίσμα της Ορθόδοξου Βιοηθικής*, (Ηράκλειο: χ.ε., 2003), σ. 214

[131] Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια, τ. 3, [Αθήνα: Στρατηγικές Εκδόσεις ΕΠΕ (Ιωάννης Φλώρος), 2010], σ. 100

[132] Απόστολος Β. Νικολαΐδης, *Από τη γένεση στη γενετική*, (Αθήνα: Γρηγόρης, 2006), σ. 29

[133] Στο ίδιο, σ. 100

[134] Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, *Οδοιπορικό θεολογικής ανθρωπολογίας*, ό.π., σ. 14

<http://bitly.com/1vmiRpE>